

Santiago a Fátima

Paolo Coelho

„Prišiel som ti povedať niečo veľmi jednoduché,“ povedal Santiago. „Chcem, aby si sa stala mojou ženou. Lúbim ťa.“

Dievčine sa vyliala voda z džbánu.

„Budem tu na teba čakať každý deň. Prešiel som púšťou hľadajúc poklad, ktorý sa má nachádzať neďaleko pyramíd. Preto bola vojna pre mňa prekliatím. Teraz je dobrodením, lebo môžem byť pri tebe.“

Konečne sa objavila dievčina, ktorá nemala čierne šaty. Na pleci niesla džbán, hlavu mala prikrytú závojom, ale tvár mala odhalenú. Chlapec sa k nej priblížil, aby sa spýtal na alchymistu.

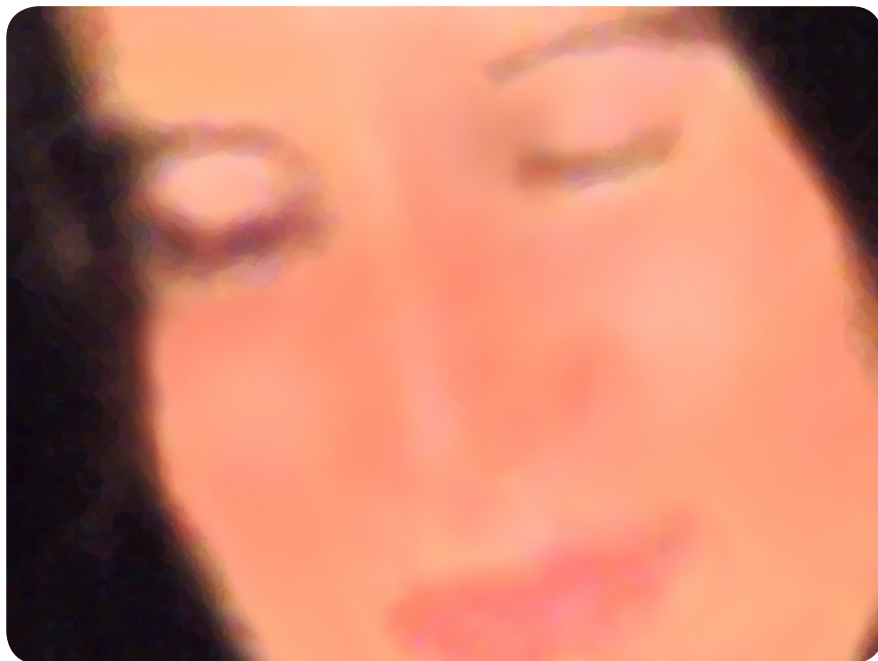
V tej chvíli sa zdalo, že zastal čas a pred chlapcom sa v plnej sile zjavila Duša sveta. Keď zazrel jej čierne oči, jej pery, ktoré sa nevedeli rozhodnúť, či sa usmiať alebo mlčať, pochopil najdôležitejšiu a najmúdrejšiu časť Reči, ktorou hovorí svet, a ktorej môžu porozumieť všetci ľudia na svete vo svojich srdciach. Je to Láska, staršia ako človek i ako samotná púšť, ktorá sa objaví vždy s tou istou silou, keď sa stretnú dva páry očí tak, ako sa stretli tieto dva páry očí pred studňou. Pery sa napokon rozhodli pre úsmev, a to bolo znamenie, na ktoré tak dlho čakal a ktoré hľadal pri ovciach, v knihách, v krištáli i v tichu púšte.

Bola tu čistá Reč sveta bez vysvetliviek, pretože Vesmír na svojej púti nekonečným priestorom žiadne vysvetlivky nepotrebuje. Všetko, čo si chlapec v tej chvíli uvedomoval, bolo, že stojí pred ženou svojho života, a ona to iste bez zbytočných slov pochopila tiež. Bol si tým istejší ako čímkoľvek na svete, aj keby mu rodičia alebo rodičia jeho rodičov hovorili, že skôr, ako sa oženiť, musí mať peniaze, s vyvolenou musí chodiť a riadne sa zasnúbiť. Kto také čosi hovorí, iste nikdy nepočul Reč sveta, lebo keď sa do nej ponoríme, ľahko pochopíme, že na svete jestvuje človek, ktorý čaká na svoju druhú polovicu, nech je to už uprostred púšte alebo uprostred veľkomesta. A keď sa takíto dvaja ľudia stretnú a ich oči sa prekrížia, všetka minulosť i všetka budúcnosť stratí význam a jestvuje iba tento okamih, a tá neuveriteľná istota, že všetko pod slnkom bolo napísané tou istou Rukou. Rukou, ktorá pre-

búdza Lásku, a ktorá pre každého, kto pod slnkom pracuje, odpočíva a hľadá poklady, stvorila blízku dušu. Lebo bez toho by sny ľudského rodu nemali žiadny zmysel.

„Osud,“ pomyslel si chlapec.

Priblížil sa k dievčine. Znova sa usmiala. A on sa usmial tiež.

„Ako sa voláš?“ spýtal sa.

„Volám sa Fátima,“ povedala dievčina s očami upretými do zeme.

„Také meno majú aj niektoré ženy v krajine, odkiaľ pochádzam.“

„To je meno Prorokovej dcéry,“ odpovedala Fátima. „Priniesli ho k vám naši bojovníci.“

Nezná dievčina hovorila o bojovníkoch s hrdoťou.

Potom nabrala do džbánu vodu a odišla. A Santiago zostal dlho sedieť pri studni a pochopil, že levantský vietor mu kedysi priviaval do tváre vôňu práve tejto ženy, i to, že ju ľúbil ešte skôr, ako sa dozvedel o jej jestvovaní a že láska k nej mu pomôže nájsť všetky poklady sveta.

Na druhý deň sa chlapec vrátil ku studni a čakal na dievča. Chvíľu po tom prišla Fátima s džbánom po vodu.

„Vojna sa jedného dňa skončí,“ povedala dievčina.

Santiago sa zahľadel na datľovníky v oáze. Bol pastierom. A tu je veľa oviec. Fátima bola pre neho dôležitejšia ako poklad.

„Bojovníci hľadajú svoje poklady,“ povedala, ako keby vedela, na čo chlapec práve myslí. „A ženy z oázy sú hrdé na svojich bojovníkov.“

Potom opäť naplnila džbán vodu a odišla.

Každý deň chodil Santiago ku studni a čakal na Fátimu. Rozprával jej o svojom pastierskom živote, o starom kráľovi i o obchode so sklom. Spriatelili sa a okrem pätnástich minút strávených s ňou sa Santiagovi zvyšok dňa neznesiteľne vliekol. Keď boli v oáze asi mesiac, vodca karavány zvolal všetkých na poradu.

„Nevieme, kedy sa vojna skončí, takže nemôžeme pokračovať v ceste,“ povedal.

Ludia sa rozišli. Santiago sa aj v to popoludnie stretol s Fátimou a porozprával jej o zhromaždení.

„Na druhý deň po našom prvom stretnutí si mi hovoril o láske. Potom si ma naučil krásne veci, ako napríklad Reč a Dušu sveta. Vďaka tomu som sa postupne stala súčasťou teba.“

Chlapec počúval jej hlas a zdal sa mu krajší ako šum vetra v lísti datľovníkov.

„Už veľmi dávno som bol tu, pri tejto studni a čakal som ťa. Nedokážem si spomenúť na svoju minulosť, na Tradíciu, na spôsob, akým muži očakávajú ženy a ako sa správajú k ženám púšte. Od detstva som sníval, že púšť ma obdarí tým najkrajším darom v mojom živote. A ten dar som napokon dostal, si ním ty.“ Santiago sa chcel dotknúť jej ruky.

„Rozprával si mi o snoch, o starom kráľovi, o poklade. Hovoril si mi aj o znameniach. A ja sa preto nebojím ničoho, pretože práve tieto znamenia ťa priviedli ku mne. A tak som súčasťou tvojho sna, tvojho Osobného príbehu, ako tomu hovoríš ty. Preto chcem, aby si pokračoval v smere, akým si sa pustil. Ak budeš musieť vyčkať koniec vojny, výborne. Ak však budeš musieť odísť skôr, choď tam, kam ti káže tvoj príbeh. Vietor síce mení duny, púšť je však stále rovnaká. A tak to bude aj s našou láskou.“

„Osud,“ povedala. „Ak som súčasťou tvojho Príbehu, jedného dňa sa iste vrátiš.“

Po tomto stretnutí s Fátimou sa Santiaga zmocnil smútok. Láska si vyžaduje byť s milovanou osobou.

Nasledujúci deň to všetko povedal Fátime.

„Púšť si odvádzajú našich mužov a nie vždy ich vracia späť,“ odvetila mu. „Už sme si na to zvykli. A oni naďalej žijú v oblakoch, ktoré nepriťahujú dažď, vo zvieratách, ukrývajú sa medzi kameňmi, vo vode,

čo štedro prýšti zo zeme. Stanú sa súčasťou všetkého, stanú sa Dušou sveta. Niektorí sa vrátia a vtedy sú všetky ostatné ženy šťastné, pretože aj muži, na ktorých ony čakajú, sa môžu jedného dňa vrátiť. Predtým som sa dívala na tieto ženy a závidela im ich šťastie. Teraz aj ja budem mať na koho čakať. Som ženou púšte a som na to hrdá. Chcem, aby môj muž kráčal slobodne, tak, ako vietor, ktorý presýpa duny. Aj ja chcem vidieť svojho muža v oblakoch, vo zvieratách, vo vode.“

*Jestvuje ešte
dokonalejšia láska,
než tá, ktorá túži
milovanú osobu
vlastniť. Je to láska,
ktorá chce milovanú
dušu spasit'...*

Christian Morgenstern

Santiago sa vybral za Angličanom. Chcel mu porozprávať o Fátime. Prekvapilo ho, že Angličan si vedľa svojho stanu postavil malú piecku. Bola to čudná piecka, s priehľadnou nádobou navrchu. Angličan prikladal do ohňa drevo a pozoroval púšť. Oči sa mu leskli trochu viac ako v časoch, keď čítal jednu knihu za druhou.

„Toto je len prvá fáza mojej práce,“ povedal Santiagovi. „Musím oddeliť nečistú síru. Aby som to dokázal, nemôžem mať strach z neúspechu. Pretože práve strach z neúspechu mi až doteraz bránil v pokusoch

o Veľké dielo. A až teraz začínam to, čo som mohol robiť už pred desiatimi rokmi. Som však šťastný, že som nemusel čakať dvadsať rokov.“

A naďalej prikladal do ohňa a hľadel do púšte. Santiago zostal pri ňom, až kým zapadajúce slnko nesfarbilo púšť do ružova. Vtedy pocítil nesmiernu túžbu ísť až tam a zistiť, či ticho môže odpovedať na otázky, čo ho trápia.

Nejaký čas bezcieľne kráčal púšťou tak, aby mal datľovníky z oázy stále na dohľad. Načúval vetru a pod nohami cítil kamene. Občas našiel mušľu, a vedel, že kedysi dávno bola púšť obrovským morom. Potom si sadol na kameň a nechal sa zhypnotizovať obzorom pred sebou. Nedokázal pochopiť Lásku bez pocitu vlastníctva; Fátima však bola ženou púšte a ak ho to niekto mohol naučiť, bola to jedine púšť. Možno mu púšť vysvetlí, čo je láska bez pocitu vlastníctva.

A využil tento okamih, aby sa poďakoval za to, že je naplnený láskou k jednej žene. „Keď milujeme, všetko má väčší význam,“ pomyslel si.

Jeho srdce mu však hovorilo iné veci. Hrdo mu rozprávalo príbeh o pastierovi, ktorý opustil svoje ovce a vybral sa za snom, ktorý sa mu prisnil po dve noci. Hovorilo mu o Osobnom príbehu, i o mnohých mužoch, ktorí urobili to isté, a išli hľadať vzdialené krajiny či krásne ženy, pričom museli čeliť ľuďom svojej doby, ich názorom a predsudkom. Celý ten čas mu rozprávalo o cestách, objavoch, o knihách a veľkých zmenách.

Santiago si kľakol na kolenná a rozplakal sa. Ďakoval Bohu, že uveril svojmu Osobnému príbehu, že kedysi stretol starého kráľa, kupca, Angličana i Alchymistu. A predovšetkým za to, že v púšti stretol ženu, vďaka ktorej pochopil, že ani Láska nemusí odradiť muža od naplnenia Osobného príbehu.

Pozn. red.: Tento text vznikol vyčlenením jednej dejovej línie z románu *Alchymista*.